

Přijmutí IAS v Evropě[#]

(Diskuse k článku: Giner, Begona – Rees, William: *The Adoption of IAS in Europe*. *European Accounting Review*, 2005, roč. 14, č. 1, s. 95-99.)

Jaroslava Roubíčková^{*}

Zavedení IFRS v EU je velmi významnou událostí. Autoři článku se věnují příspěvkům paní Katherine Shipper (FASB) a Geoffreya Whittingtona (IASB), kteří vyjadřují osobní názor na zavádění IFRS v EU, nikoli názor jejich organizací – FASB a IASB. Whittington (2005) se zabývá aktivitami IASB v minulosti a přítomnosti, Katherine Schipper (2005) se zaměřuje spíše do budoucna a analyzuje důsledky zavádění IFRS v EU. Autoři se zabývají třemi obzvláště důležitými tématy: konvergencí, vymáháním a možnostmi výzkumu a problémy spojenými s přechodem na IFRS v EU.

1 Konvergence

Katherine Shipper se soustřeďuje na důsledky přijetí IFRS v Evropě na konvergenci mezi IFRS a US GAAP. Podle ní je cílem snaha přiblížit US GAAP a IFRS co nejvíce za současného zvýšení kvality těchto standardů. Zdůrazňuje důležitost vedení. Pokud toto není poskytováno IASB, bude to mít za následek nedostatek srovnatelnosti ve výkaznictví IFRS (hlavní cíl EU), nebo autoritativní vedení např. ze strany US GAAP.

Shipper považuje za nutné vyvinout konvergovaný mechanismus pro poskytování detailního vedení, které bude podporovat konvergované standardy. Implementační směrnice nás zavádějí více k přístupu založenému na pravidlech (oproti standardům). Sarbanes Oxleyho zákon povede v USA ještě k většímu zdůraznění přístupu založeného na pravidlech. Tyto přístupy, přes kritiku, se mohou stát dominantnějšími jak v Evropě, tak v USA.

Konvergenci zmiňuje kriticky rovněž Whittington. Většina návrhů na zlepšení byla orientována na redukci nadbytečných rozdílů mezi IAS a US GAAP. Podle Shipper musí být řešeny např. hranice mezi vykazující jednotkou (reporting entity) a reálnou hodnotou (fair value). Whittington analyzuje dva současné problémy: finanční nástroje a vykazování výkonnosti (performance). Obojí je spojeno s použitím reálné hodnoty jako měřicího atributu. Podle Shipper to může vyvolat posun v chování obzvláště bank a hlavním problémem konvergence je, zda může mít reálná hodnota dostatečnou spolehlivost. Dle Whittingtona je důležité, aby se IASB a FASB nerozcházely v projektu tak, jak tomu je v projektu o vykazování výkonnosti, který se zabývá prezentacemi změn reálné hodnoty.

[#] Článek je zpracován jako jeden z výstupů výzkumného projektu *Rozvoj finanční a účetní teorie a její aplikace z interdisciplinárního hlediska* registrovaného u Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy pod evidenčním číslem MSM 6138439903.

^{*} Doc. Ing. Jaroslava Roubíčková, CSc. – docentka; Katedra finančního účetnictví a auditingu, Fakulta financí a účetnictví, Vysoká škola ekonomická v Praze, nám. W. Churchilla 4, 130 67 Praha 3; <roubicko@vse.cz >.

2 Vymáhání

Whittington popisuje z historického pohledu proces vývoje IFRS v IASB. Důležitý moment je jeho názor, že IASB bude muset přesvědčit místa s regulačními a vymáhacími pravomocemi, aby zkvalitnily mezinárodní standardy. Důležitá je možnost vymáhání a srovnatelnosti.

Shipper zdůrazňuje nutnost intenzivních vymáhacích aktivit. Jinak IFRS nedosáhne v EU požadovaných cílů. Shipper předpovídá že použití IFRS zvýší požadavky na existenci jediného regulačního orgánu cenných papírů v EU s pověřením na inspekci a vymáhání v oblasti finančního výkaznictví tak, jak je tomu v USA. V odvoláních jsou zmíněny i představitelé jiných názorů, např. Brown a Tarca (2005), kteří zatím v tomto ohledu nevidí žádné tendence.

Shipper se zmiňuje o faktu, že rychlost konvergence bude ovlivněna i faktem, jak bude implementace IFRS posuzována investory po roce 2005. Při tom bude hrát významnou roli vymáhání. Náš názor je, že toto bude hrát určující roli nejen při konvergenci IFRS a US GAAP, ale také ve stupni akceptování IFRS v USA.

3 Budoucí výzkum

Při posuzování záměrů spojených s budoucím vývojem a výzkumem jsou předkládány dílčí závěry, které lze shrnout do několika oblastí:

- Jestliže projekt IFRS uspěje, budeme mít kvalitnější informace pro testování hypotéz v režimech, kde účetní data byla dříve nedůvěryhodná.
- Velikost vzorků z celého EU dovolí provádět rozsáhlejší testy.
- Navrhovaný jediný režim účetních pravidel dovoluje výzkumníkovi, aby se soustředil na rozdílnosti a limity při stanovování výstupů účetního výkaznictví.
- Implementační proces určitě nebude jednotný. To bude příležitost ke zkoumání rozdílných implementací.
- Vymáhání je oblast, která je snad nejméně prozkoumanou.

Bude samozřejmě vyžadována analýza vývoje v procesu zavádění IFRS v jednotlivých zemích EU, vyhodnocování zkušeností na různých úrovních, u vykazujících společností, regulátorů kapitálových trhů, odborných institucí, expertních skupin a dalších.

Literatura

- [1] Begona, G. – Rees, W. (2005): *The Adoption of IAS in Europe*. European Accounting Review, 2005, roč. 14, č. 1, s. 95-99.
- [2] Brown, P. – Tarca, A. (2005): *A commentary on issues relating to the enforcement of International Financial Reporting Standards in the EU*. European Accounting Review, 2005, roč. 14, č. 1, s. 181-212.
- [3] Shipper (2005): *The introduction of International Accounting Standards in Europe: Implications for international convergence*. European Accounting Review, 2005, roč. 14, č. 1, s. 101-126.
- [4] Whittington (2005): *The adoption of International Accounting Standards in the European Union*. European Accounting Review, 2005, roč. 14, č. 1, s. 127-153.

Přijmutí IAS v Evropě

Jaroslava Roubíčková

ABSTRAKT

Zavedení Mezinárodních standardů účetního výkaznictví IFRS) v Evropské Unii (EU) je významnou událostí v účetnictví. Zvláště významná jsou tři témata: konvergence, vymáhání a možnosti výzkumu a problémy spojené s přechodem na IFRS v EU.

Klíčová slova: Zavedení IFRS; Konvergence; Vymáhání; Přechod na IFRS.

The Adoption of IAS in Europe

ABSTRACT

The introduction of International Financial Reporting Standards (IFRS) in the European Union (EU) is important event for accounting. In particular important are three themes: convergence, enforcement and research opportunities and difficulties presented by the move to IFRS in the EU.

Key words: Introduction of IFRS; Convergence; Enforcement; Move to IFRS.

JEL classification: M41.